

4. da zna brati in pisati slovenski.

Ubožni učenci morejo tudi dobiti štipendije po 60, oziroma 50 forintov.

Prosilci za štipendije imajo predložiti:

1. ubožni list,
2. spričevalo o poštemem vedenji, in
3. potrdilo, da so delali uže dve leti za kovaške pomočnike. Prošnje z le temi spričevali imajo poslati vsaj do 15. decembra glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani, ali pa vodstvu podkovske šole.

Šola traja od konca decembra 1898 leta. Kdor dobro prebije preskušnjo, more po postavi iz 1873. leta dobiti patent podkovskega mojstra, ker sedaj ne more nihče brez preskušnje postati kovaški mojster. Nauk v tej šoli je brezplačen, vsak učenec si ima za šolski čas skrbeti le za živež in stanovanje ter za potrebne šolske knjige. Stanovanje dobodo učenci za majhno plačo v šolski hiši.

Učenci naj se oglase vsaj dva dni pred šolskim začetkom v podkovski šoli na spodnjih Poljanah.

Ker je po slovenskih deželah še zmerom premalo v podkovstvu izučenih kovačev in zdravnikov kopitnih boleznij, pa tudi premalo izurjenih oglednikov živinskih in mesovnih, zatorej naj bi skrbela županstva, da dobode vsaka občina vsaj po enega dobrega kovača in živinskega in mesovnega oglednika.

Ivan Murnik,

predsednik c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Dr. Karol vitez Bleiweis Trsteniški,

začasni vodja podkovske šole.

Naznanilo.

Skušnje na tukajšnji podkovski šoli se bodo vršile dne 27. in 28. junija t. l., in sicer: 26. junija skušnja iz podkovstva za kovače, kateri niso obiskavali podkovske šole, 28. junija pa za učence podkovske šole iz podkovstva in ogledovanja klavne živine in mesa. Kovači, kateri hočejo delati to skušnjo, naj se oglase pri podpisnem vodstvu do 15. dne junija t. l.

Vodstvo podkovske šole v Ljubljani
dne 2. maja 1898.

Dr. Karol vitez Bleiweis Trsteniški.

Poučni in zabavni del.

O Raičevi 70letnici.

Slavimo slavne može!

Minolo je 70 let, odkar je blagega spomina pokojni Božidar Raič, veliki povspeševatelj vsestranskega napredka narodovega in jeden najnavdušenejših zagovornikov njegovih svetih pravic, zagledal luč sveta. Pričakoval sem, da se bo te prilike lotila kaka zmožnejša sila, da bode kakšno spretnejšo pero bodrilo današnje

narodnjake k posnemanju R. napornega, akoravno največkrat nehvaležnega delovanja. A čakal sem do sedaj zastoj.

Pisalo in kritikovalo se je o Raičevem delovanju že mnogo, a mislim, da še vse premalo in ako že ne iz drugih vzrokov, pa vsaj iz tega, da velikih mož ne proslavljamo nikoli dovolj. Čem večkrat slišimo ali čitamo o njihovem slavnem in požrtvovalnem delovanju, tem večkrat nas — ako smo blagega srca — nagiba k posnemanju, če že ne v velikem, pa kolikor kdo more, rajše potem še s svojimi skromnimi močmi pripomore dovrševati zgradbe, katero so velikani, kot Raič začeli in tudi ne vsakokrat napredovali brezvspešno. Napotil sem se tedaj jaz s svojimi skromnimi močmi v naslednjih vrsticah obuditi zopet spomin na pokojnega nepozabnega nam Raiča ter s tem nekoliko pripomoči, da bi se v rodoljubih slovenskih vsaj nekoliko vzbudilo tistega navdušenega, vsestranskega delovanja za napredek milega nam naroda slovenskega, kakor ga je imel blagi pokojnik v tako obilnej meri. Ne pričakujte pa od mene nikakega vsestranskega in natančnega življenjepisca R. nego dodati hočem iz njegovega življenja in delovanja nekaj podrobnostij, katere so morebiti večini neznane, a po mojej nemerodajnej sodbi vredne, da se otmejo pozabljivosti, osobito, ker osvetljujejo Raičev velik in jeklen značaj v vsem njegovem delovanju.

B. Raič se je rodil 1827. l. — dan mi ni natančno znan, svoj god je obhajal o sv. Matiji svečana meseca pri sv. Tomažu, v lepih Slovenskih goricah. Bil je sin revnih želorjev, ki so imeli gorico v imenitnem kraju, od koder je pozneje tudi blagi pokojnik dobival prav izvrstno vinsko kapljico. V svojej mladosti je živel, kakor je pri naših kmečkih ljudeh navada; a kakor mi je njegova mati pravila, bil je prav živ, a ob enem razumen deček. Vsaka najmanjša stvar ga je zanimala do skrajnosti. O pohajanju v domačo šolo, tožil je pozneje mnogokrat, kako je učitelj njemu in sodrugom vtepaval v glavo in po hrhtu kl . . . „švabščino“. Radi katekizma so se učenci itak morali priučiti naščini toliko, da so znali čitati vsako slovensko knjigo. To je bilo za našega Matijčka veselje, da je tudi razumel, kar je čital. O to-poglavi pedagogi, odločevajoči še dan danes o šolstvu slovenskega naroda! Pojte se učiti razsodbe o učenju v materinščini k neumnej, neukej deci! — Ni bilo knjige dobiti v celej bližnji okolici, da bi je mladi Matijček ne bil prečital, a tudi časa si je k temu samovoljno prisvajal. Kadar koli so ga njegovi roditelji silili k delu, skrtil se je, ako je le mogel in čital kako knjigo. Oče ga je odločil učiti se sodarstva. Matijček je bil prav priden, a knjige so mu vedno rojile po glavi. Prigodilo se je nekoč, da je Matijček zamislivši se popolnem v zapopadek ravnokar prebravše knjige, pozabil izvršiti mojstrov ukaz. To je slednjega razsrdilo tako, da je pognal mlademu učencu kladivo v hrbet. Ta dogodjaj ga je tako užalostil, da je takoj zapustil mojstra in se odpravil domov. Da ni imel doma nič prijetnega pričakovati,